

Temat lekcji: Społeczeństwo polskie po II wojnie światowej

Zagadnienie: Ziemie Zachodnie

Relacja Bożeny Gardolińskiej zarejestrowana w formie audio przez Alinę Szamruchewicz w 2008 roku w Warszawie, sygnatura AHM_1016

Fragment audio: „Odbudowa kadr po wojnie” (3 min 12 s)

Wprowadzenie

Bożena Gardolińska urodziła się 3 czerwca 1927 w Poznaniu jako najstarsze z czworga dzieci Władysławy z Schauerów i Wincentego Naporskich. Jej rodzina była dobrze sytuowana. Do wybuchu II wojny światowej mieszkali w Toruniu. W czasie okupacji przeprowadzali się kilkakrotnie, a po wojnie, wiosną 1945, osiedlili się w Zielonej Górze. Tam Bożena Gardolińska ukończyła gimnazjum i liceum ogólnokształcące, a później Państwową Szkołę Pielęgniarstwa w Poznaniu. W 1951 roku dostała nakaz pracy w szpitalu w Olsztynie, następnie została wyznaczona na instruktorkę w szkole pielęgniarskiej, potem zastępczynią dyrektorki. W 1953 roku poślubiła Jana Gardolińskiego i przeprowadziła się z nim do jego rodzinnego miasta Mielca. Tam objęła posadę dyrektorki nowo utworzonej szkoły pielęgniarskiej.

W poniższym fragmencie Bożena Gardolińska opowiada o problemach kadrowych w Mielcu. Zamieszczamy również dokument z 1951 roku ze zbiorów Bożeny Gardolińskiej dotyczący warunków zatrudnienia w jej pierwszej pracy.

Transkrypcja nagrania

Bożena Gardolińska: Po roku żeśmy ślub wzięli, po roku znajomości. W Zielonej Górze był ślub, wesele, u rodziców. No ale mąż dostał nakaz pracy do Mielca. [...] I znaleźliśmy się w Mielcu, Janek w fabryce jako... no, dostał... Myśmy wzięli ślub cywilny w maju, ja dalej pracowałam w Olsztynie, a on w Mielcu, a ślub kościelny mieliśmy, który... dopiero uważałam się za mężatkę po ślubie kościelnym, to mieliśmy 26 czerwca i już jechałam od razu do swojego mieszkania – dwa pokoje z kuchnią dostaliśmy z fabryki. A rodzice nam dali umeblowanie. [...] I okazało się w Mielcu, że jestem drugą dyplomowaną pielęgniarką na cały powiat mielecki. Wydział zdrowia nie wiedział ze szczęścia co zrobić, bo mieli tylko... mają szpital i tam przełożona właśnie była po dyplomie, a tu ja druga z dyplomem. Najpierw no, że może powiatową pielęgniarką, ale sobie myślę nie, będę musiała jeździć po wsiach po całym powiecie, ciągle będę w podróży, młoda mężatka... [śmiech]

Alina Szamruchiewicz (prowadząca wywiad): No tak.

Bożena Gardolińska: Potem miałam być pionu pediatrycznego główną pielęgniarką. A tu się zgłosiło PCK, że skoro mają pielęgniarkę z doświadczeniem ze szkoły, pedagogicznym, to otwierają w Mielcu szkołę pielęgniarstwa i proponują mi, żebym była dyrektorką szkoły. Bo ja [...] w tej szkole w ciągu jednego roku to tak szybko awansowałam, że byłam... najpierw byłam przeniesiona jako instruktorka normalnie, a chyba po dwóch czy po trzech miesiącach byłam już kierownikiem szkolenia teoretycznego, tzn. taką nad instruktorkami klasowymi. A potem byłam zastępczynią dyrektorki, a dyrektorka pojechała do sanatorium przeciwgruźliczego i ja właściwie praktycznie byłam zastępczynią dyrektorki [...] aż do ślubu, zastępowałam dyrektorkę, więc niby miałam... takie miałam doświadczenie z różnych stanowisk. Niby dwa lata tylko, a przeleciałam tyle stanowisk przez te dwa lata. [śmiech]

Ja byłam przerażona, jak mi to zaproponowali, ale pomyślałam sobie tak: od strony pedagogicznej to ja w szkole potrafię zorganizować, a z tych wszystkich stron papierkowych, to oni powiedzieli, że oni mi dadzą doświadczonego dyrektora administracyjnego, księgowego itd., tak że PCK mi zadbało o resztę personelu i zostałam dyrektorką szkoły w Mielcu. No i to była szkoła... wtedy to była szkoła według nowej koncepcji, dla dzieci prawie, powiedzmy. Po szkole podstawowej tzw. pielęgniarki młodsze miały być szkolone do bezpośredniej pielęgnacji chorego leżącego, do tych wszystkich czynności higieniczno-pielęgnacyjnych przy łóżku chorego.

Alina Szamruchiewicz: To była taka szkoła średnia pielęgnarska?

Bożena Gardolińska: Tak, tak.

Pytania do materiału źródłowego

1. Kto zagwarantował mieszkanie państwu Gardolińskim?
2. Ile dyplomowanych pielęgniarek było w Mielcu w 1953 roku?
3. Jak przebiegała kariera Bożeny Gardolińskiej?
4. Jak szybko pani Gardolińska awansowała? Jak myślicie, dlaczego to było wówczas możliwe?
5. Na podstawie dokumentu zamieszczonego poniżej odpowiedzcie na pytanie, czy na początku lat 50. po skończeniu szkoły pielęgniarki mogły same wybrać miejsce pracy.
6. Poszukajcie informacji, jak wyglądała sytuacja na rynku pracy w przypadku ukończenia innych szkół zawodowych oraz studiów wyższych.
7. Kiedy pani Gardolińska mogła zdecydować, gdzie i na jakim stanowisku będzie pracować?

MINISTERSTWO ZDROWIA • Poznań, dnia 2 lutego1951 r.

NAKAZ PRACY Nr... 3/51

Na podstawie art. 5 ust.2 ustawy z dnia 7 marca 1950 r.
o planowym zatrudnieniu absolwentów średnich szkół zawodowych
oraz szkół wyższych (Dz.U.R.P. Nr.10, poz.106) nakierowuję
Obywatelkę . Naporską Bożeną, urodz. 3.VI.1927 r. w Poznaniu .
..... pielęgniarkę dyplomowaną 2.2.1951 r. nr.dypl.185.
absolwentkę Państwowej Szkoły Pielęgniarstwa w Poznaniu
do pracy w ..Państwowej Szkole Pielęgniarstwa w Olsztynie.....
.....jako instruktorkę.....
dla zatrudnienia na stanowisku odpowiadającym kwalifikacjom
absolwenta.

Termin rozpoczęcia pracy od 19 lutego 1951 r.
do ...18.lutego..... 1953 r.

Stosunek pracy, oparty na nakazie, wydanym w trybie ni-
niejszej ustawy, podlega odpowiednio przepisom o umowie o pracę
z tym, że prawo pracownika do rozwiązania stosunku pracy w dro-
dze wypowiedzenia zawieszają się na czas trwania obowiązku pracy.

Absolwentowi służy prawo do wynagrodzenia i do innych
świadczeń zgodnie z obowiązującymi przepisami lub postanowie-
niami zbiorowych układów pracy.

Dr. Stanisław Grzymała

Grzymała
Przewodniczący
Komisji Przydziału Pracy dla
absolwentek Państwowej Szkoły
Pielęgniarstwa
w Poznaniu

archiwum
historii
mówionej

Nakaz pracy dla Bożeny Naporskiej (panieńskie nazwisko Bożeny Gardolińskiej), Poznań, 2 lutego 1951.
Dokument ze zbiorów Bożeny Gardolińskiej, AHM (dostępny także online pod adresem:
<https://relacjebiograficzne.pl/zdj/baseimage/2204>)

Pełna relacja dostępna jest na stronie <https://relacjebiograficzne.pl/audio/190-bozena-gardolinska>.